

Cauza C-379/20**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

11 august 2020

Instanța de trimitere:

Østre Landsret [Curtea de Apel a Regiunii de Est, Danemarca]

Data deciziei de trimitere:

3 iulie 2020

Reclamant:

B

Pârâtă:

Udlændingenævnet [Comisia de recurs în materie de imigrare]

Obiectul procedurii principale

Prezenta cauză privește respingerea unei cereri de reîntregire a familiei a unui resortisant turc, B, cu tatăl său, F, de asemenea resortisant turc, căruia i s-a eliberat un permis de ședere în Danemarca la data de 13 octombrie 2003 și care beneficiază de un permis de ședere pe perioadă nedeterminată în Danemarca de la data de 2 decembrie 2013.

Obiectul și temeiul juridic al cererii de decizie preliminară

Interpretarea clauzei de „standstill” care figurează la articolul 13 din Decizia nr. 1/80 a Consiliului de asociere din 19 septembrie 1980, astfel cum a fost interpretată această clauză în special în Hotărârea Curții din 12 aprilie 2016, Genc (C-561/14, EU:C:2016:247) precum și în Hotărârea Curții din 10 iulie 2019, A (C-89/18, EU:C:2019:580).

Articolul 267 TFUE.

Întrebarea preliminară

Articolul 13 din Decizia nr. 1/80 a Consiliului de asociere din 19 septembrie 1980 privind dezvoltarea asocierii, anexată la Acordul de instituire a unei asocieri între Comunitatea Economică Europeană și Turcia, semnat la Ankara la 12 septembrie 1963 de Republica Turcia, pe de o parte, precum și de statele membre ale CEE și de Comunitate, pe de altă parte, și care a fost încheiat, aprobat și confirmat în numele Comunității prin Decizia 64/732/CEE a Consiliului din 23 decembrie 1963, se opune introducerii și aplicării unei noi măsuri naționale care condiționează reîntregirea familiei între un resortisant turc activ din punct de vedere economic, care locuiește în mod legal în statul membru în cauză, și copilul acestei persoane, care are vârsta de 15 ani, de motive deosebit de specifice, inclusiv luarea în considerare a unității familiei precum și luarea în considerare a interesului superior al copilului, care să pledeze în sprijinul unei astfel de reîntregiri?

Legislația Uniunii relevantă

Acordul de instituire a unei asocieri între Comunitatea Economică Europeană și Turcia, semnat la 12 septembrie 1963 la Ankara de Republica Turcia, pe de o parte, precum și de statele membre ale CEE și de Comunitate, pe de altă parte, și care a fost încheiat, aprobat și confirmat în numele Comunității prin Decizia 64/732/CEE a Consiliului din 23 decembrie 1963 (denumit în continuare „Acordul de asociere”), articolele 6 și 13.

Protocolul adițional din 23 noiembrie 1970, încheiat, aprobat și confirmat în numele Comunității prin Regulamentul (CEE) nr. 2760/72 al Consiliului din 19 decembrie 1972, articolul 41 alineatele (1) și (2).

Decizia nr. 1/80 a Consiliului de asociere din 19 septembrie 1980 privind dezvoltarea asocierii în temeiul Acordului de asociere (denumită în continuare „Decizia nr. 1/80”), articolul 13.

Directiva 2003/86/CE a Consiliului din 22 septembrie 2003 privind dreptul la reîntregirea familiei (JO 2003, L 251, p. 12, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 164, denumită în continuare „Directiva privind reîntregirea familiei”), considerentele 3, 4 și 12, articolul 4 alineatul (1) literele (b)-(d), alineatul (2) litera (a), precum și alineatele (5) și (6).

Hotărârea Parlamentul European/Consiliul, C-540/03, EU:C:2006:429, punctele 61-66, 68-71, 73-74.

Hotărârea Dogan, C-138/13, EU:C:2014:2066, punctele 37-39.

Hotărârea Noorzia, C-338/13, EU:C:2014:2092, punctele 15-16.

Hotărârea Genc, C-561/14, EU:C:2016:247, punctele 55-56, 60-67.

Hotărârea A, C-89/18, EU:C:2019:580, punctele 34-43, 45-47.

Legislația națională relevantă

Cadrul juridic

Articolul 9 alineatul (1) punctul (2) din Udlændingeloven (Legea privind străinii), text unic nr. 1022 din 2 octombrie 2019, prevede:

„La cerere, un permis de ședere poate fi emis:

[*omissis*]

(2) unui copil minor necăsătorit cu vârsta mai mică de 15 ani al unei persoane cu reședința permanentă în Danemarca sau al soțului/soției unei persoane cu reședința permanentă în Danemarca, în cazul în care copilul locuiește cu persoana căreia i-a fost încredințat și în cazul în care nu și-a întemeiat propria familie prin conviețuire permanentă și cu condiția ca persoana cu reședința permanentă în Danemarca

[*omissis*]

(e) să dețină un permis de ședere permanentă sau un permis de ședere care oferă posibilitatea de ședere permanentă.”

Prima teză din articolul 9 c alineatul (1) din Legea privind străinii prevede:

„La cerere, un permis de ședere poate fi eliberat unui resortisant străin în cazul în care motive deosebit de specifice pledează în sprijinul acestei măsuri, inclusiv luarea în considerare a unității familiei, precum și, în situația în care resortisantul străin nu a împlinit vârsta de 18 ani, luarea în considerare a interesului superior al copilului.”

Lucrările pregătitoare pentru dispozițiile legislației relevante

Articolul 9 alineatul (1) punctul (2) din Legea privind străinii a fost modificat și înlocuit cu formularea actuală în 2004, potrivit căreia limita de vârstă pentru reîntregirea familiei cu copiii a fost redusă de la 18 la 15 ani.

Partea 3.1 din comentariile generale cu privire la propunerea legislativă conține o motivare mai detaliată pentru reducerea limitei de vârstă. O astfel de limită de vârstă, în scopul unui proces de reîntregire a familiei care îi implică pe copii, are ca obiectiv contracararea atât a așa-numitelor „călătorii de re-educare” (prin care aceștia să poată fi crescuți în conformitate cu și influențați de valorile și normele țării de origine), cât și a cazurilor în care părinții aleg în mod deliberat să își lase copilul să rămână în țara de origine până când acesta se apropie de vârsta majoratului, ceea ce, din perspectiva legiuitorului, ar afecta perspectivele de

integrare. Cu toate acestea, motive deosebit de specifice pot permite aplicarea unei derogări de la această limită de vârstă.

Din comentariile specifice cu privire la propunerea legislativă referitoare la modificarea articolului 9 alineatul (1) punctul (2) din Legea privind străinii reiese *inter alia* că, potrivit acestei propuneri, condiția pentru acordarea unui permis de ședere în conformitate cu articolul 9 alineatul (1) punctul (2) este ca respectivul copil să aibă o vârstă mai mică de 15 ani la momentul depunerii cererii și ca această cerință să se aplice tuturor. Totuși, în anumite cazuri excepționale, pot exista motive deosebit de specifice pentru a permite reîntregirea familiei cu un copil în Danemarca, chiar dacă acesta din urmă nu îndeplinește condiția de a avea o vârstă mai mică de 15 ani la momentul depunerii cererii. Astfel stau lucrurile în situația în care refuzul reîntregirii familiei ar contraveni obligațiilor internaționale ale Danemarcei, *inter alia* CEDO, cum ar fi cazul în care rezidentul danez este un refugiat sau o persoană care beneficiază de un statut de protecție similar. De asemenea, pot exista alte motive umanitare deosebit de specifice, *inter alia*, o boală gravă sau un handicap grav. În plus, luarea în considerare a interesului superior al copilului în conformitate cu Convenția Organizației Națiunilor Unite privind drepturile copilului poate implica faptul că permisiunea pentru reîntregirea familiei în Danemarca trebuie acordată, indiferent dacă copilul este în vârstă de 15 ani sau are o vârstă mai mare la momentul depunerii cererii.

Articolul 9c din Legea privind străinii a fost modificat prin Legea nr. 567 din 18 iunie 2012. Din lucrările pregătitoare ale legislației de modificare reiese că justificarea acestui amendament consta în clarificarea condițiilor în care se putea acorda un permis de ședere copiilor în vârstă de 15 ani și în clarificarea practicii de evaluare a interesului superior al copilului în astfel de situații. Reiese din comentariile specifice cu privire la propunerea legislativă, *inter alia*, că dispoziția de modificare legislativă operează ca o clarificare în sensul că luarea în considerare a interesului superior al copilului face parte din efortul de stabilire a existenței sau inexistenței unor motive deosebit de specifice care să pledeze în favoarea acordării unui permis de ședere într-o situație care implică un resortisant străin cu o vârstă mai mică de 18 ani. Reiese de asemenea că aceasta a reprezentat o clarificare a legii aflate în vigoare și că respectiva dispoziție urma să fie aplicată în continuare.

Informații statistice

În cauză au fost prezentate următoarele date statistice în legătură cu articolul 9c alineatul (1) din Legea privind străinii:

Numărul de permise acordate și numărul de respingeri formulate în cazurile raportate ca fiind înregistrate pe fond de Serviciul Danez de Imigrare în perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2012 și 10 octombrie 2018, în conformitate cu articolul 9c alineatul (1) [din Legea privind străinii], cu privire la minorii care aveau vârsta de 15 de ani sau o vârstă mai mare la momentul depunerii cererii, repartizat între cele cinci cetățenii care au

făcut obiectul majorității deciziilor emise în această perioadă									
Cetățenia solicitantului	Rezultatul	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018*	Total
Siria	Aprobări	6	19	125	412	173	90	45	870
	Respingeri	1	3	5	24	27	38	28	126
Total - Siria		7	22	130	436	200	128	73	996
Somalia	Aprobări		7	17	12	13	12	7	68
	Respingeri	3	13	22	18	26	15	10	107
Total - Somalia		3	20	39	30	39	27	17	175
Apatrizi*	Aprobări	1		14	61	27	17	10	130
	Respingeri		1	2	3	5	10	7	28
Total - apatrizi		1	1	16	64	32	27	17	158
Eritreea	Aprobări	1	1	1	3	17	26	15	64
	Respingeri				1	3	22	11	37
Total - Eritreea		1	1	1	4	20	48	26	101
Turcia	Aprobări		5	29	2		1	4	41
	Respingeri	11	18	3	10	4	6	2	54
Total - Turcia		11	23	32	12	4	7	6	95
Alte cetățenii	Aprobări	32	60	67	46	36	44	23	308
	Respingeri	25	58	49	45	45	56	25	303
Total - alte cetățenii		57	118	116	91	81	100	48	611
Total		80	185	334	637	376	337	187	2 136
* Perioada 1 ianuarie-10 octombrie 2018.									
**inclusiv palestinienii apatrizi.									
[omissis: informații privind baza de extragere a datelor]									

Din așa-numita „bază de date privind străinii” a Danmarks Statistik (Institutul de Statistică danez) reiese că procentajul în rândul imigranților în Danemarca cu

vârsta cuprinsă între 20 și 24 de ani care au absolvit instituții de învățământ secundar sau de învățământ superior din Danemarca era, la nivelul anului 2018, de 56 % pentru grupul de persoane care avea vârsta cuprinsă între 0 și 15 ani la momentul imigrării și, respectiv, de 10 % pentru grupul de persoane care era în vârstă de minimum 16 ani la momentul imigrării. Procentajul în rândul imigranților în Danemarca cu vârsta cuprinsă între 25 și 29 de ani care au absolvit instituții de învățământ secundar sau de învățământ superior din Danemarca era, la nivelul anului 2018, de 65 % pentru grupul de persoane care avea vârsta cuprinsă între 0 și 15 ani la momentul imigrării și, respectiv, de 19 % pentru grupul de persoane care era în vârstă de minimum 16 ani la momentul imigrării.

Prezentare succintă a situației de fapt și a procedurii principale

- 1 La 31 ianuarie 2012, B, care s-a născut la 5 august 1994 în Turcia, a depus la Udlændingestyrelsen (Serviciul Danez de Imigrare) o cerere de reîntregire a familiei în Danemarca cu tatăl său, F, care s-a născut în Turcia la 20 septembrie 1972 și este titularul unui permis de ședere în Danemarca de la data de 13 octombrie 2003 și al unui permis de ședere pe durată nedeterminată începând de la data de 2 decembrie 2013.
- 2 B s-a născut la Haymana, în Turcia, și, pe baza informațiilor furnizate de tatăl său, Serviciul Danez de Imigrare a stabilit că, la momentul depunerii cererii, el locuia împreună cu bunicul său patern și cu mama sa în Haymana, unde avea încă doi frați. Acesta a urmat opt ani cursurile învățământului primar în Turcia. În litigiul principal nu s-a ajuns la un acord cu privire la aspectul dacă B locuia sau nu cu mama sa, care se recăsătorise, în Haymana, însă este posibil ca cei doi să fi locuit în același oraș. F a ajuns pentru prima oară în Danemarca la 1 decembrie 2000. La 25 iunie 2010, acestuia i s-a eliberat o viză pentru Danemarca, valabilă până la 25 septembrie 2010. La 28 iunie 2010, el a intrat pe teritoriul Danemarcei și a părăsit țara din nou la 11 august 2010. F s-a născut la Ankara, Turcia, și a locuit împreună cu B în perioada 1994-2003.
- 3 La 6 noiembrie 2012, Serviciul Danez de Imigrare a respins cererea de reîntregire a familiei formulată de B în temeiul articolului 9c alineatul (1) din Legea privind străinii. Această respingere a fost motivată prin faptul că nu au fost formulate motive deosebit de specifice, inclusiv luarea în considerare a unității familiei și a interesului superior al copilului, care să pledeze în favoarea acordării unui permis de ședere lui B în temeiul acestei dispoziții. La momentul depunerii cererii, B avea aproximativ 17 ani și șase luni și, prin urmare, nu avea dreptul la reîntregirea familiei: a se vedea, în acest sens, articolul 9 alineatul (1) punctul (2).
- 4 La 5 ianuarie 2017, respectiva decizie de respingere a făcut obiectul unei căi de atac în fața Udlændinge- og Integrationsministeriet [Ministerul Imigrației și Integrării], care, la data de 30 ianuarie 2017, a trimis dosarul privind calea de atac la Serviciul Danez de Imigrare, solicitându-i să stabilească dacă B avea dreptul la ședere în temeiul Acordului de asociere. Prin decizia din 5 iulie 2017, Serviciul

Danez de Imigrare l-a informat pe B că nu a constatat existența unor motive pentru redeschiderea cazului în lumina hotărârii Curții de Justiție a Uniunii Europene pronunțate în cauza Dogan.

- 5 B a introdus o cale de atac împotriva deciziei Serviciului Danez de Imigrare în fața Comisiei de recurs în materie de imigrare, care, la 15 ianuarie 2018, a menținut decizia Serviciului Danez de Imigrare de a nu redeschide cazul, deoarece Comisia a constatat că hotărârea pronunțată în cauza Dogan nu conferea membrilor familiei unor cetățeni turci activi din punct de vedere economic cu reședința în Danemarca un drept la reîntregirea familiei superior celui prevăzut de normele Legii privind străinii, deoarece dispozițiile individuale cuprinse în respectivele norme prevedeau deja că evaluarea trebuie să includă considerații privind obligațiile internaționale ale Danemarcei – inclusiv hotărâri pronunțate de Curtea de Justiție a Uniunii Europene – și că se poate deroga de la cerințe dacă există motive deosebit de specifice, astfel încât, potrivit legii, sunt luate în considerare împrejurările specifice în fiecare caz individual, iar decizia Serviciului fusese luată pe baza unei analize comparative și a unei evaluări a existenței, de fapt, a unor astfel de motive deosebit de specifice, ceea ce nu a fost cazul.
- 6 La 5 ianuarie 2017, B a introdus o acțiune în fața Københavns Byret [Tribunalul Municipal din Copenhaga, Danemarca], solicitând ca Serviciul Danez de Imigrare să recunoască faptul că B are drept de ședere în Danemarca potrivit normelor dreptului Uniunii. Cauza a fost retrimisă pe rolul Østre Landsret [Curtea de Apel a Regiunii de Est, Danemarca] în temeiul unei dispoziții procedurale din dreptul național, potrivit căreia aceasta din urmă este instanța de fond. Din punctul de vedere al Østre Landsret, cauza privește numai problema dacă reducerea limitei de vârstă de la 18 ani la 15 ani prevăzută la articolul 9 alineatul (1) punctul (2) din Legea privind străinii pentru persoanele care solicită un permis de ședere în Danemarca în baza faptului că părinții au reședința în Danemarca, modificare care a avut loc în cursul anului 2004, este aplicabilă în cazul lui B, inclusiv în cazul în care această dispoziție este coroborată cu prima teză din articolul 9c alineatul (1) din legea menționată. Nici Serviciul Danez de Imigrare și nici Comisia de recurs în materie de imigrare nu s-au pronunțat în mod specific cu privire la această problemă în deciziile citate anterior.

Principalele argumente ale părților în procedura principală

- 7 Părțile în litigiu consideră de comun acord că tatăl lui B și, prin urmare, B se pot prevala de clauza de „standstill” prevăzută la articolul 13 din Decizia nr. 1/80 și că, în conformitate cu clauza de „standstill”, Danemarca are obligația de a nu introduce noi restricții privind exercitarea de activități economice în calitate de lucrători de către resortisanții turci în Danemarca, care să fie mai stricte decât cele aplicabile la momentul intrării în vigoare a clauzei de „standstill” la 1 decembrie 1980, cu excepția cazului în care introducerea unor astfel de noi restricții este justificată de un motiv imperativ de interes general.

- 8 Părțile sunt de acord de asemenea cu privire la faptul că limita de vârstă de 15 de ani prevăzută la articolul 9 alineatul (1) punctul (2) din Legea privind străinii reprezintă o nouă restricție care intră sub incidența clauzei de „standstill” prevăzute la articolul 13 din Decizia nr. 1/80 și este, prin urmare, nelegală în măsura în care este aplicabilă pentru a stabili dacă este sau nu posibilă acordarea unui permis în scopul reîntregirii familiei între lucrătorii turci din Danemarca și copiii lor minori, cu excepția cazului în care această normă este justificată de un motiv imperativ de interes general și este proporțională.
- 9 B a admis că acel considerent invocat de Comisia de recurs în materie de imigrare, privind garantarea unei integrări de succes, constituie un motiv imperativ de interes general care poate justifica introducerea unor noi condiții pentru reîntregirea familiei în pofida clauzei de „standstill” prevăzute la articolul 13 din Decizia nr. 1/80 a Consiliului de asociere.
- 10 Principala întrebare care se ridică în această cauză este, așadar, dacă introducerea limitei de vârstă de 15 de ani la articolul 9 alineatul (1) punctul (2) din Legea privind străinii este justificată de un motiv imperativ de interes general, inclusiv în cazul în care această dispoziție este coroborată cu articolul 9c alineatul (1) din Legea privind străinii.
- 11 **B** a arătat că cerința privind vârsta de 15 de ani prevăzută la articolul 9 alineatul (1) punctul (2) din Legea privind străinii este incompatibilă cu principiul proporționalității, inclusiv coroborată cu principiul securității juridice, și, prin urmare, nu poate fi considerată ca fiind justificată pe baza considerentului privind garantarea unei integrări de succes. O integrare de succes a unui copil minor în Danemarca nu poate fi garantată prin interzicerea totală a intrării copilului în Danemarca odată ce acesta sau aceasta împlinește o anumită vârstă, indiferent de faptul că vârsta unui copil este relevantă pentru procesul de integrare sau de faptul că acestor copii minori le este mai ușor să se integreze și să învețe limba daneză decât în cazul copiilor care se apropie de vârsta la care devin adulți.
- 12 O interdicție care presupune ca un copil minor în vârstă de 15 ani sau cu o vârstă mai mare să fie considerat inapt pentru integrare în Danemarca numai pe motiv că cea mai mare parte a procesului său de creștere și educare s-a desfășurat în țara sa de origine nu este compatibilă cu Hotărârile Curții Genc și A, din moment ce o astfel de normă privește legătura copilului cu țara de origine și exclude *ex ante* posibilitatea ca acel copil să reușească să se integreze în Danemarca. O astfel de cerință cu privire la vârstă nu este, așadar, de natură să garanteze luarea în considerare a perspectivei unei integrări de succes, pentru simplul motiv că exclude orice posibilitate de realizare a unei aprecieri concrete cu privire la existența sau inexistența unei baze în realizarea unei integrări de succes a copilului în Danemarca.
- 13 O intenție de ordin general de a asigura reunirea copiilor cu familiile lor la o vârstă fragedă, astfel încât aceștia să beneficieze de educație și să dobândească abilități lingvistice în școală, facilitând astfel integrarea lor, nu poate justifica

limitarea dreptului unui lucrător turc de a se reuni cu copilul său minor în scopul reîntregirii familiei de o normă care îl privează pe acest lucrător de dreptul de a-și aduce copilul în Danemarca numai pe motiv că a împlinit vârsta de 15 de ani. Această interpretare este confirmată de Directiva privind reîntregirea familiei.

- 14 Reiese astfel din Directiva privind reîntregirea familiei, coroborată cu jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene, că reîntregirea familiei reprezintă un mijloc necesar pentru a face posibilă viața de familie și pentru a contribui la facilitarea integrării resortisanților țărilor terțe pe teritoriul statelor membre. Mai mult, directiva stabilește în mod exhaustiv restricțiile privind exercitarea dreptului la reîntregirea familiei pe care statele membre sunt autorizate să le introducă.
- 15 Se poate deduce de aici, în continuare, că motive imperative de interes general, inclusiv considerentul privind garantarea unei integrări de succes, pot justifica faptul că un stat membru, ca o condiție de acordare în favoarea resortisanților țărilor terțe a permisiunii de reîntregire a familiei cu copiii lor minori, impune cerințe în sensul că tatăl sau mama copilului în Danemarca, cu alte cuvinte susținătorul reîntregirii în statul membru în cauză: (1) a avut reședința în statul membru pentru o perioadă care nu poate depăși însă doi ani; (2) dispune de o locuință adecvată; (3) dispune de venituri fixe și constante care sunt suficiente pentru a satisface nevoile proprii și pe cele ale familiei sale; și (4) acceptă obligația de a respecta măsurile de integrare stabilite de statul membru, cu toate că statele membre au obligația permanentă de a ține seama în mod corespunzător de interesul superior al copilului minor.
- 16 În plus, Directiva privind reîntregirea familiei conține două clauze de „standstill”, care prevăd că un stat membru poate menține o legislație care impune cerințe pentru o evaluare a integrării copiilor în vârstă de peste 12 ani sau cerințe de depunere a unei cereri înainte de împlinirea de către copil a vârstei de 15 ani, cu condiția ca o astfel de legislație să fi fost în vigoare în statul membru în cauză la momentul transpunerii directivei: a se vedea articolul 4 alineatele (1) și (6), coroborate cu punctele 85 și 88 din hotărârea Curții pronunțată în cauza Parlamentul/Consiliul. Aceste excepții de la norma generală din Directiva privind reîntregirea familiei, potrivit căreia copiii minori au dreptul la reîntregirea familiei cu părinții lor, au fost prevăzute pentru a reflecta intenția unor state membre de a asigura reunirea copiilor cu familiile lor la o vârstă fragedă, astfel încât aceștia să obțină nivelul de educație și cunoștințele lingvistice necesare în cadrul școlii.
- 17 Pentru stabilirea sferei de acțiune a considerentului privind garantarea unei integrări de succes, factorul determinant îl reprezintă faptul că Directiva privind reîntregirea familiei a introdus doar o clauză de „standstill” care oferă statelor membre posibilitatea de a menține o legislație care impune cerințe pentru depunerea cererilor înainte de împlinirea de către copil a vârstei de 15 ani, însă nu include și o limită de vârstă pentru copiii minori printre condițiile pentru reîntregirea familiei pe care statele membre au dreptul, în general, să le introducă după intrarea în vigoare a directivei. Dreptul la reîntregirea familiei pentru copiii

minori, astfel cum este instituit prin Directiva privind reîntregirea familiei, nu poate fi limitat ulterior în funcție de intenția de a asigura reunirea copiilor cu familiile lor la o vârstă fragedă, astfel încât aceștia să se poată integra cu mai multă ușurință. Cu alte cuvinte, o astfel de intenție nu poate fi calificată drept motiv imperativ de interes general. În mod similar, nici intenția de a reuni copiii cu familiile lor la o vârstă fragedă, pentru ca aceștia să se poată integra cu mai multă ușurință, nu poate justifica o restricție privind dreptul la reîntregirea familiei care, în ceea ce privește Danemarca, este creată implicit prin clauza de „standstill” prevăzută la articolul 13 din Decizia nr. 1/80.

- 18 Cerința privind vârsta de 15 ani este de asemenea contrară principiului proporționalității, independent de modificarea sa prin articolul 9c alineatul (1) din Legea privind străinii, din moment ce, în cadrul aprecierii efectuate în temeiul articolului 9c alineatul (1), trebuie să se acorde importanță unor criterii prin care se urmărește să se stabilească existența sau inexistența unei legături a copilului cu țara sa de origine, inclusiv cu persoanele care îl au în îngrijire în țara de origine, astfel încât luarea în considerare a interesului superior al copilului să nu se opună respingerii cererii pentru emiterea unui permis de ședere în Danemarca. Astfel, nu se realizează o apreciere concretă a aspectului dacă minorul se poate integra în Danemarca, chiar dacă respectivul copil a împlinit vârsta de 15 ani.
- 19 Articolul 9c alineatul (1) din Legea privind străinii este, în sine, perfect compatibil cu Acordul de asociere, din moment ce această dispoziție se limitează să prevadă doar faptul că Danemarca este obligată să respecte drepturile fundamentale. Atunci când articolul 9 alineatul (1) punctul (2) din Legea privind străinii și articolul 9c alineatul (1) din această lege sunt apreciate în contextul lor, acest lucru înseamnă că dreptul la reîntregirea familiei pentru copiii minori care au împlinit vârsta de 15 ani este condiționat de o apreciere discreționară de ansamblu, care trebuie efectuată pe baza acelor criterii care au fost utilizate în mod tradițional pentru a stabili dacă luarea în considerare a unității familiei sau luarea în considerare a interesului superior al copilului pledează în favoarea acordării unui permis de ședere în Danemarca. Aceste criterii nu sunt relevante și nu se poate susține în niciun caz că ele constituie o bază de calcul pentru stabilirea existenței unor perspective de integrare cu succes a copilului în Danemarca. Introducerea unei limite de vârstă care este modificată prin intermediul unor criterii care, atunci când sunt analizate prin raportare la considerentul privind garantarea unei integrări de succes, devin lipsite de sens, neclare și/sau imprecise este, așadar, în egală măsură contrară principiului securității juridice: a se vedea punctul 41 din hotărârea Curții pronunțată în cauza A.
- 20 **Comisia de recurs în materie de imigrare** a arătat că articolul 9 alineatul (1) punctul (2) din Legea privind străinii nu poate fi interpretat în mod izolat și că, prin urmare, cerința privind vârsta de 15 de ani nu este una absolută. Din lucrările pregătitoare reiese că această dispoziție trebuie aplicată împreună cu dispozițiile articolului 9c alineatul (1) din Legea privind străinii. Acest lucru presupune ca, în situațiile în care un solicitant nu îndeplinește cerința privind vârsta prevăzută la articolul 9 alineatul (1) punctul (2) din Legea privind străinii, să devină aplicabile

dispozițiile articolului 9c alineatul (1) din Legea privind străinii. Aplicarea acestei dispoziții care asigură un echilibru de ordin general presupune faptul că autoritățile trebuie să efectueze o evaluare comparativă și să stabilească dacă există motive foarte specifice care să vină în sprijinul acordării permisiunii pentru reîntregirea familiei, în ciuda faptului că respectivul copil are o vârstă mai mare de 15 ani.

- 21 Restricția pe care o implică coroborarea articolului 9 alineatul (1) punctul (2) din Legea privind străinii (cerința privind vârsta de 15 ani) cu articolul 9c alineatul (1) din Legea privind străinii este justificată de un motiv imperativ de interes general și este proporțională, rezultatul constând în faptul că cerința nu este contrară clauzei de „standstill” prevăzute la articolul 13 din Decizia nr. 1/80.
- 22 În primul rând, este evident că, în temeiul Hotărârilor Curții Dogan, Genc și A, trebuie prezumat că cerința privind vârsta de 15 ani constituie o restricție în sensul Deciziei nr. 1/80. Cerința privind vârsta de 15 ani este însă justificată de un motiv imperativ de interes general — adică garantarea unei integrări de succes — care a fost recunoscut în Hotărârile Curții Dogan și Genc ca fiind un motiv imperativ de interes general.
- 23 În al doilea rând, cerința privind vârsta de 15 ani este aptă pentru a garanta luarea în considerare a perspectivei unei integrări de succes a copilului. Faptul că cerința privind vârsta a fost redusă de la 18 ani la 15 ani în 2004 trebuie analizat în lumina finalizării unui raport din anul 2001 privind integrarea resortisanților străini în societatea daneză, în care se arată că integrarea imigranților proveniți din state terțe a fost „negativă”, întrucât imigranții din țări terțe s-au confruntat cu dificultăți deosebit de mari în a-și asigura un loc în sistemul de educație și pe piața muncii și în a dobândi cunoștințe suficiente de limbă daneză. Acesta precum și alte rapoarte la nivel ministerial, împreună cu datele statistice provenite de la Institutul de Statistică danez, confirmă faptul că vârsta copilului la momentul „imigrării” influențează în mod decisiv posibilitatea ca respectivul copil să își desăvârșească educația în Danemarca, fapt de natură să crească șansele de a intra pe piața muncii și care constituie un parametru pentru perspectivele de integrare cu succes a copilului în Danemarca.
- 24 Cerința privind vârsta de 15 ani are, de asemenea, un efect preventiv, descurajând resortisanții străini rezidenți să le permită în mod deliberat copiilor lor să rămână în țara de origine — fie împreună cu unul dintre părinții lor biologici, fie cu alți membri ai familiei — până când copilul se apropie de vârsta la care devine adult, chiar dacă copilul ar fi putut obține mai devreme un permis de ședere în Danemarca.
- 25 Faptul că cerința este, în principiu, aptă să garanteze luarea în considerare a perspectivei unei integrări de succes a copilului este confirmat în dreptul Uniunii: a se vedea articolul 4 alineatele (1) și (6) din Directiva privind reîntregirea familiei, precum și jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene și a Curții Europene a Drepturilor Omului: a se vedea, *inter alia*, Hotărârea Curții de Justiție

a Uniunii Europene din 27 iunie 2006, Parlamentul/Consiliul (C-540/03, EU:C:2006:429), precum și Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 1 decembrie 2005, Tuquabo-Tekle și alții/Țările de Jos (CE:ECHR:2005:1201JUD006066500).

- 26 În al treilea rând, cerința privind vârsta de 15 ani coroborată cu articolul 9c alineatul (1) nu depășește ceea ce este necesar pentru a garanta luarea în considerare a perspectivei unei integrări de succes a copilului, mai sus menționată. Această cerință nu este absolută, întrucât există, în mod precis, posibilitatea de a acorda un permis de ședere în temeiul articolului 9c alineatul (1) din lege tocmai dacă în sprijinul acestei acordări intervin motive deosebit de specifice, incluzând luarea în considerare a unității familiei și a interesului superior al copilului.
- 27 Articolul 9 alineatul (1) punctul (2) din Legea privind străinii, coroborat cu articolul 9c alineatul (1) din această lege, nu presupune o „cerință ca respectivul copil să nu aibă o legătură prea strânsă cu țara sa de origine, în condițiile în care se solicită un permis de ședere în Danemarca”, astfel cum a susținut B.
- 28 În ultimul rând, articolul 9 alineatul (1) punctul (2) din Legea privind străinii, coroborat cu articolul 9c alineatul (1) din această lege, nu conține criterii atât de neclare și imprecise încât, pentru acest unic motiv, să fie disproporționate și contrare unui principiu al securității juridice a Uniunii.

Prezentare succintă a motivelor trimiterii preliminare

- 29 În hotărârea pronunțată în cauza Genc (a se vedea de asemenea hotărârea pronunțată în cauza Dogan), Curtea de Justiție a Uniunii Europene a statuat că clauzele de „standstill” cu privire la libera circulație a lucrătorilor, de la articolul 13 din Decizia nr. 1/80, și cu privire la libertatea de stabilire, de la articolul 41 alineatul (1) din Protocolul adițional, trebuie interpretate în sensul că se opun ca un stat membru să introducă noi restricții privind accesul la reîntregirea familiei cu copiii sau cu soțul din Turcia.
- 30 Curtea de Justiție a Uniunii Europene a statuat, de asemenea, că în plus față de motivele prevăzute la articolul 14 din Decizia nr. 1/80, noi restricții pot fi justificate pentru motive imperative de interes general, inclusiv considerentul unei integrări cu succes. Cu toate acestea, noua (noile) cerință (cerințe) trebuie să fie adecvată (adecvate) pentru atingerea acestui obiectiv și să nu depășească ceea ce este necesar pentru atingerea sa. În Hotărârea Genc, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a considerat că o regulă precum regula celor doi ani, care la acel moment era prevăzută în Legea privind străinii în legătură cu reîntregirea familiei cu copii, nu era potrivită pentru atingerea obiectivului de integrare urmărit. Cu toate acestea, Curtea nu a intrat în detalii cu privire la criteriile care ar trebui să servească pentru a stabili dacă cerințele care au obiectivul declarat de a asigura o integrare cu succes sunt apte pentru realizarea acestui obiectiv și nu depășesc ceea ce este necesar pentru a-l atinge.

- 31 În cele din urmă, în hotărârea pronunțată în cauza A, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a statuat că articolul 13 din Decizia nr. 1/80 trebuie interpretat în sensul că o măsură națională care impune pentru reîntregirea familiei între un lucrător turc cu reședința legală în statul membru în cauză și soția acestuia condiția ca legăturile lor cu respectivul stat membru să fie mai puternice decât cele pe care aceștia le au cu un stat terț constituie o „nouă restricție” în sensul dispoziției menționate, și că o astfel de restricție nu poate fi justificată.
- 32 Trebuie să se plece de la ipoteza că acest considerent al integrării cu succes în Danemarca va fi favorizat în cazul în care un copil ajunge în Danemarca la o vârstă cât mai fragedă posibil și, astfel, are parte de un proces de creștere care are loc pe cât de mult posibil în Danemarca, inclusiv procesul de școlarizare și educație, și că o limită de vârstă poate contribui la atingerea acestui scop.
- 33 Limita de vârstă de 15 ani introdusă de Danemarca prin articolul 9 alineatul (1) punctul (2) din Legea privind străinii nu are caracter absolut, întrucât, în temeiul primei teze din articolul 9c alineatul (1) din această lege, un permis de ședere poate fi acordat copilului cu vârsta mai mică de 18 ani dacă motive [deosebit de] specifice, inclusiv luarea în considerare a unității familiei și luarea în considerare a interesului superior al copilului, pledează în sprijinul acestei măsuri.
- 34 În această privință, lucrările pregătitoare pentru articolul 9 alineatul (1) punctul (2) din Legea privind străinii cu referire la aplicarea articolului 9c alineatul (1) nu conțin nicio precizare cu privire la aspectul integrării cu succes, cu toate că se statuează faptul că dispozițiile articolului 9c alineatul (1) pot fi aplicate atunci când obligațiile internaționale ale Danemarcei — printre care în special articolul 8 din Convenția europeană a drepturilor omului — fac necesară autorizarea reîntregirii familiei.
- 35 Prin urmare, nu este clar dacă articolul 13 din Decizia nr. 1/80 din 19 septembrie 1980 privind dezvoltarea asocierii se opune unei norme precum cea cuprinsă în articolul 9 alineatul (1) punctul (2) din Legea daneză privind străinii, coroborată cu prima teză din articolul 9c alineatul (1) din Legea privind străinii, în temeiul căreia reîntregirea familiei între un resortisant turc activ din punct de vedere economic, care locuiește în mod legal în statul membru în cauză, și copilul acestuia, care a împlinit vârsta de 15 de ani, este supusă condiției ca motive deosebit de specifice, incluzând luarea în considerare a unității familiei precum și luarea în considerare a interesului superior al copilului, să pledeze în sprijinul unei astfel de reîntregiri.
- 36 Având în vedere ceea ce precedă, Østre Landsret [Curtea de Apel a Regiunii de Est, Danemarca] consideră necesar să adreseze Curții de Justiție a Uniunii Europene întrebarea preliminară prezentată mai sus.